

Współczesna Europa musi sprostać wyzwaniom gospodarczym, klimatycznym, środowiskowym i ogólnospołecznym. Większość z tych wyzwań ma wymiar miejski, a więc dotyczą one problemów jakie występują w miastach, w ich obrębie i wokół, np. ubóstwo, segregacja społeczna i przestrzenna, degradacja środowiska. Rozwiązań tych problemów również należy szukać w miastach lub rozwiązywać je właśnie dzięki miastom. Przykładem tego może być efektywna gospodarka zasobami i gospodarka niewytwarzająca emisji CO₂, rozwój gospodarczy i innowacje gospodarcze, innowacje społeczne i integracja społeczna.

Miasta są też ośrodkami mogącymi rozwiązać problemy o skali globalnej. Na przykład mają doskonałe możliwości przyczynienia się do ograniczenia ilości zużycia energii i zmniejszenia emisji CO₂. Struktura zamieszkania i zagospodarowania obszarów miejskich pozwala bowiem wprowadzać bardziej efektywne energetycznie formy budownictwa mieszkaniowego i transportu. Unia Europejska ma tego świadomość i od lat dojrzewa do zbudowania strategii rozwojowej opartej na miastach, w tym nie tylko na metropoliach, które dowiodły swojej siły w okresie kryzysu. Europejską sieć miast tworzą bowiem przeważnie miasta średnie i małe.

Miejska Agenda

Już ponad dwie trzecie ludności Europy żyje w miastach i miasteczkach. Udział mieszkańców ośrodków miejskich w globalnej liczbie Europejczyków stale rośnie. Prognozuje się, że w 2050 roku aż 80 procent Europejczyków będzie mieszkać w miastach. Dlatego ekonomiczny, społeczny i środowiskowy rozwój miast stał się kluczem tworzenia polityki rozwoju państw UE. A zintegrowane podejście w tych trzech obszarach ma przyczynić się do realizacji strategii Europa 2020 stawiającej na inteligentny, a więc zintegrowany i zrównoważony rozwój, sprzyjający integracji

społeczeństw, zapewnieniu konkurencyjności europejskiej gospodarki oraz podniesieniu jakości życia wszystkich obywateli Europy.

Komisja Europejska opublikowała dokument „Miejski wymiar polityki UE – Kluczowe elementy Agendy Miejskiej UE”. W ten sposób KE otworzyła konsultacje społeczne, w których poszukuje odpowiedzi na pytania dotyczące roli miast w rozwoju gospodarczym, społecznym i kulturalnym, a także wykorzystania ich zasobów i potencjałów. Dotychczasowe bowiem polityki na szczeblach europejskim, narodowych i regionalnych były rozproszone i fragmentaryczne, co spowalniało tempo rozwoju państw UE.

Co należy rozumieć pod pojęciem zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju miast? W tym przypadku można mówić o spójnym procesie transformacji społecznej, ekonomicznej i fizycznej miast. Oznacza to, że wszelkie działania gospodarcze, innowacyjne, edukacyjne i kulturalne, w tym również działania odnoszące się do rozwiązywania problemów rozrastania się miast, panującego w nich ubóstwa czy występującego zjawiska migracji, są podejmowane i analizowane łącznie i we wzajemnych relacjach. Zintegrowane problemy wymagają zatem zintegrowanych rozwiązań. I rozwiązania te muszą być zrównoważone tak, aby proces urbanizacji zaspokajał potrzeby obecne, nie zagrażając możliwościom przyszłych pokoleń do zaspokajania ich własnych potrzeb.

Miasta są postrzegane równocześnie jako źródło współczesnych problemów i środków rozwiązania dzisiejszych problemów gospodarczych, środowiskowych i społecznych. Między innymi odpowiadają za około 80 procent zużycia energii. Ale to one też generują około 85 procent europejskiego PKB. Dlatego miasta są postrzegane jako kluczowe w osiągnięciu celów strategii Europa 2020, czyli w planie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju łączącego społeczność naszego kontynentu na rzecz konkurencyjności w wymiarze globalnym.

Inwestowanie w miasta

W minionym okresie unijnego programowania budżetowego, a więc w latach 2007-2013, UE zainwestowała 21,1 mld euro w zrównoważony rozwój obszarów miejskich. Kwotę tę wydatkowano następująco: 3,4 mld euro przeznaczono na odnowę terenów przemysłowych i terenów skażonych gruntów, 9,8 mld euro skierowano na projekty rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich, 7 mld euro zainwestowano w czysty transport miejski, a 917 milionów euro wydano na odbudowy.

W okresie unijnego programowania 2014-2020 europejskie miasta również skorzystają z programów polityki regionalnej UE. Obszary miejskie wspomoże Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). Środki z programów operacyjnych tego funduszu sfinansują priorytetowe inwestycje, m.in. zrównoważoną mobilność miejską, gospodarczą i społeczną odbudowę ubogich społeczności, a także badania naukowe i innowacje. W każdym państwie członkowskim UE co najmniej 5 procent z EFRR zostanie zainwestowane w

zintegrowany, zrównoważony rozwój obszarów miejskich. Decyzje o wydatkowaniu tych środków pozostaną po stronie władz miejskich.

W okresie najbliższych siedmiu lat UE aż 330 mln euro przeznaczy na sfinansowanie innowacyjnych działań w dziedzinie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Równocześnie wesprze wymianę doświadczeń pomiędzy miastami zaangażowanymi w zintegrowany i zrównoważony rozwój obszarów miejskich oraz podejmującymi innowacyjne działania.

Unia ponadto podejmuje kroki w kierunku zachęcania władze miast do silniejszego angażowania lokalnych przedsiębiorców i wszystkich zainteresowanych stron z sektora publicznego i społeczeństwa obywatelskiego, w pobudzanie rozwoju miejskich dzielnic. Promuje również formułę zintegrowanych inwestycji terytorialnych, a więc przedsięwzięć strategicznych dla większych obszarów administracyjnych.

Zamiarem UE jest aby URBACT , a zatem sieciowy program współpracy europejskich miast, był bardziej zorientowany na wyniki i wyznaczył ramy odniesienia dla miast dążących do zrównoważonego rozwoju. Zostanie więc przygotowany zestaw narzędzi promujących zrównoważony rozwój i wzmacniających miasta w ich pracy nad zintegrowanym, zrównoważonym rozwojem swoich obszarów.

Przeprowadzany natomiast audyt miejski zapewni gromadzenie rocznych danych statystycznych dotyczących 811 miast w 28 państwach UE oraz 17 innych miastach w Islandii, Norwegii i Szwajcarii. Dane roczne obejmą określony zestaw wskaźników demograficznych oraz opisujących sytuację rynku pracy, mieszkalnictwa, zdrowia czy przestępczości.

AS

Źródło: KE